

Ethisch verantwoord sporten: Jouw rol als sportbegeleider

Vrije Universiteit Brussel

Met steun van de
Vlaamse overheid

Wat is EVS?

Inclusie

Fair play

Rechten van het Kind

Solidariteit

Diversiteit

Fysieke en psychische
integriteit

Wat is EVS?

Fair play

Fysieke en psychische
integriteit

Wat is jouw bijdrage als sportbegeleider

Stimuleren van fair play

Wat is fair play?

- * http://www.youtube.com/watch?v=jPk-wmqP5ec&feature=player_detailpage

Fair Play: verschillende aspecten

* Formele Fair Play

- * Zich houden aan spelregels
- * Akkoord gaan met beslissingen jury

* Informele Fair Play

- * Ongeschreven regels: “Naar de geest van spel”
- * Omgang met elkaar
- * Gelijkheid van kansen
- * Spelen met volledige inzet

Fair Play

Betrokkenen

SPORTER

ANDEREN

- * Tegenstander
- * Medestander
- * Coach
- * Jury
- * Ouders
- * ...

OMGEVING

- * Media
- * Sponsors
- * Publiek
- * ...

Opdracht 1

- * Lees de situaties op opdrachtenblad 1
- * Vul opdrachtenblad 1 in

Correctie opdracht 1

- * Situatie 1

- * Omgang met elkaar
- * Sporter en tegenstander

- * Situatie 2

- * Gelijke kansen – omgang met elkaar
- * Sporter en medestander

- * Situatie 3

- * Akoord gaan met beslissingen scheidsrechter
- * Sporter en scheidsrechter en coach

Correctie opdracht 1

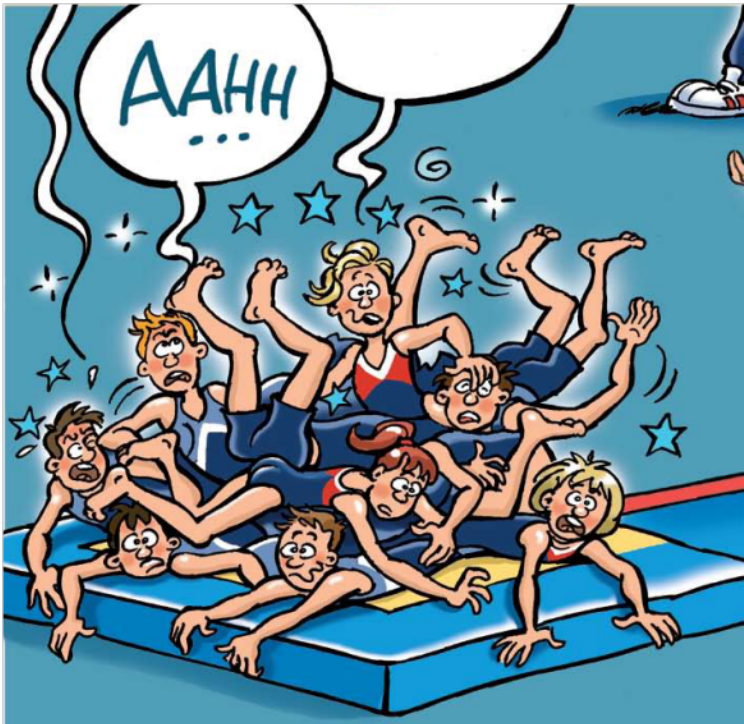
- * Situatie 4

- * Omgang met elkaar – ongeschreven regels
- * Sporter en tegenstander

- * Situatie 5

- * Volledige inzet
- * Sporter en medestander

Als het mis gaat...

Reactiesoorten

A. NEGEREN

- * \Rightarrow Er is geen probleem.
- * \Rightarrow Het is mijn probleem niet.
- * \Rightarrow Het kan toch niet opgelost worden.

Reactiesoorten

B. FORCEREN

- * ⇒ Verwijten: “*Eigen schuld.*”
- * ⇒ Sarcasme: “*Slim hoor.*”
- * ⇒ Dreigen: “*Dit is je laatste kans.*”
- * ⇒ Dwingen: “*Doe het, nu!*”

Reactiesoorten

C. CONFRONTEREN - UITPRATEN

- * ⇒ *Wat is er gebeurd?*
- * ⇒ *Hoe komt het dat je zo deed?*
- * ⇒ *Ik vind het jammer dat ...*
- * ⇒ *Hoe gaan we het oplossen?*

Reactiesoorten

D. TOEDEKKEN

⇒ Lachen met situatie:

“Dat is de verkeerde bal he.”

⇒ Eigen mening niet durven zeggen:

“Ach, laat maar.”

⇒ Gedrag goedkeuren

“goed gedaan!”

REACTIESOORTEN

TOEDEKKEN

+

CONFRONTEREN

Belang resultaat

Belang relatie

-

NEGEREN

FORCEREN

+

-

Opdracht 2

- * Lees de situaties op opdrachtenblad 1
- * Vul opdrachtenblad 2 in

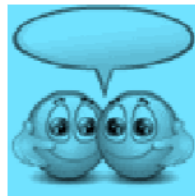
- * A. Negeren

- * B. Forceren

- * C. Confronteren

- * D. Toedekken

Correctie opdracht 2

- * Situatie 1
 - * Confronteren
 - * Negeren
- * Situatie 2
 - * Forceren
 - * Confronteren
- * Situatie 3
 - * Toedekken
 - * Forceren

Correctie opdracht 2

- * Situatie 4

- * Negeren

- * Forceren

- * Situatie 5

- * Toedekken

- * Forceren - Confronteren

Verantwoord gedrag van de jeugdsportbegeleider

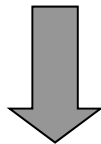

Integriteit?

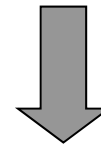
Respect opbrengen voor integriteit van kind

=

kind in ongeschonden toestand laten, 'heel' laten, 'gaaf'
of 'intact' laten.

Psychische integriteit

Fysieke integriteit

* <http://www.youtube.com/watch?v=n11TJPFxjRo&feature=related>

Psychische integriteit

- * Hiërarchie: coach – atleet
 - * ↳ Te hoge verwachtingen stellen
 - * ↳ Kind dwingen
 - * ↳ Vernederen
 - * ↳ Discrimineren
-
- * Kinderen onderling: pesten

Fysieke integriteit

- * Overtraining
- * Onaangepaste oefenvormen
- * Fysieke straffen
- * Geweld
- * Seksueel grensoverschrijdend gedrag

Seksueel grensoverschrijdend gedrag

Mag een coach mee douchen?

Seksueel grensoverschrijdend gedrag

- * Seksuele intimidatie:

= elke vorm van seksueel gedrag of toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door het slachtoffer als ongewenst of gedwongen wordt ervaren.

- * Moeilijk om grenzen vast te leggen: 6 criteria

Wederzijdse toestemming	Vrijwilligheid	Gelijkwaardigheid
Beide partijen stemmen volkomen bewust in met gedrag.	Geen dwang, manipulatie, dreigingen, groepsdruk, chantage,...	Evenwicht op vlak van intelligentie, kennis, macht,...
<i>Trainer gluurt stiekem in de douches van de meisjes.</i>	<i>Een meisje laat toe dat de trainer over haar billen wrijft, al vindt ze dat eigenlijk niet leuk.</i>	<i>Een seksuele relatie tussen een trainer of leerkracht en een 17-jarige.</i>
Leeftijdsadequaat	Zelfrespect	Context-adequaat
Gedrag dat op een bepaalde leeftijden kan verwacht worden.	Zichzelf geen schade berokkenen op fysiek, sociaal of psychologisch vlak.	Gedrag dat binnen een bepaalde context verwacht kan worden.
<i>Iemand van 15 praat expliciet over seks met een iemand van 7.</i>	<i>Een dertienjarige turnster paradeert in ondergoed in de sporthal.</i>	<i>De trainer geeft romantische cadeautjes tijdens de training.</i>

OPDRACHT 3

- * Iedereen neemt een zwart, grijs en wit kaartje.
- * Neem opdrachtenblad 2

- * Lees een trainersgedraging en toon een kaartje naar keuze:
 - * WIT: aanvaardbaar
 - * GRIJS: met bedenkingen
 - * ZWART: onaanvaardbaar

- * Bespreek aan de hand van de criteria je standpunt

OPDRACHT 3

Wederzijdse toestemming	Vrijwilligheid	Gelijkwaardigheid
Leeftijdsadequaat	Zelfrespect	Contextadequaat

Seksueel grensoverschrijdend gedrag : risicofactoren

Relatie trainer-sporter:

- * *sterke afhankelijkheidsrelatie*
- * *één-op-één relatie*

Kwetsbare sporters:

- * *ambitieuze sporters*
- * *jonge sporters*
- * *eenzame, geïsoleerde sporters*

Cultuur binnen sport:

- * *grote autoriteit trainers*
- * *groepsdruk*
- * *seksisme, discriminatie*

Signalen grensoverschrijdend gedrag

- * Teruglopende sportprestaties
- * (vage) klachten over trainer of medesporters
- * Afwezigheid op training
- * Afname enthousiasme
- * Angst voor lichamelijk contact
- * Teruggetrokken of juist heel uitbundig zijn
- * Kneuzingen of blauwe plekken
- * Hoofdpijn, buikpijn, misselijkheid,...

Hoe reageren?

- * *Bespreekbaar maken*
- * *Seksuele intimidatie op de agenda zetten*
- * *Signaleren*

MELDPUNT

- * Centrum voor algemeen welzijnswerk
- * Vertrouwenscentrum Kindermishandeling

Informatie

- * www.ethischsporten.be
- * www.ethicsandsport.com
- * www.vlaamsesportfederatie.be
- * www.watisjouwgrens.nl

Bedankt